

Hagen

aneb Přízrak lomů Ameriky

Jedním z nejděsivějších českých strašidel, která i v dnešní době dokážou vyvolat nepříjemné mrazení v zádech, je Hans Hagen, duch nacistického vojáka, který straší v lomech na Berounsku. Hrůzný přízrak v německé uniformě SS se náhle vynořuje ze štol, zase se v nich beze stopy ztrácí a má na svědomí řadu záhadných úmrtí či zmizení.

Rodný list

Název: Hans Hagen

Živočišný druh: kdysi člověk, dnes duch

Tělesná konzistence: dle popisu některých hmatatelný, materiální, z „masa a kostí“, podle jiných však nehmotný přízrak

Sociální původ: voják, podivná existence

Pohlaví: muž

Místo výskytu: Český kras, komplex vápencových lomů kolem Velké a Malé Ameriky

Čas výskytu: nepravidelně od druhé světové války

Počet: individuálně strašící jedinec

Nebezpečí: ☠☠☠

Komunikace: není obvyklá, ale zřejmě není nemožná

Míra krvavosti: 💧💧💧

Počet obětí: nezjištěn

Obrana: neexistuje

Možnost vysvobození: pokud existuje, není známá

NEČTĚTE, POKUD JSTE...

zaměstnanci společnosti Lomy Mořina, spol. s r. o.

klaustrofobici

si už na Hageny zavolali

Co se povídá...

Přestože pověsti o Hagenovi mají celou řadu verzí a kolují v mnoha podobách už několik desítek let, začátek mívají stejný. Hans Hagen byl prý **voják wehrmachtu**, kterého německá armáda, ustupující na konci druhé světové války před spojeneckými vojsky, zapomněla v oblasti Českého krasu. Hagen se prý skryl ve štolách vápencových dolů u obce Mořina a čekal na pomoc. Jenže ta nepřicházela, a zoufalý muž, odříznutý od informací, ztracený v cizí zemi a žijící dlouhé týdny nebo měsíce ve vlhkém podzemí, čekal ve tmě a chladu tak dlouho, až **zešlel**. Když pro něj okolní svět a čas přestaly existovat, stal se i Hagen součástí temnoty.

Už dlouhá desetiletí se pohybuje ve štolách a **škodí** jejich návštěvníkům. V horším případě je zabijí, tedy **podtřežává**, věší nebo **škrtí strunou**, v lepším případě se spokojí jen s **kradením věcí**, zejména jídla a oblečení. Kromě toho v podzemí způsobuje **závaly** a **smrtné pády do propasti**, přerážá horolezecká lana, má na svědomí náhlá **zmizení** řady osob a občas taky **podpaluje** trampské sruby.

Pikantnost historek o Hagenovi vylepšuje fakt, že **děsivé monstrum lze přivolat**. V jedné z temných štol se nachází podzemní pramen, nad nímž se pohupuje kovový gong. Kus obvyklé rezavé kolejnice, gong a vedle visící železná tyč dřív sloužily horníkům ke zvukové signalizaci, zatímco dnes jim na sebe upozorníte Hageny. Stačí jediný úder, aby se zvonivý zvuk rozlehl podzemím... a zatímco bude pozvolna doznívat ve vzdálených opuštěných štolách, začne se ve vašem životě odpočítávat poslední rok, protože prý přesně do roka a do dne si pro vás Hagen přijde.

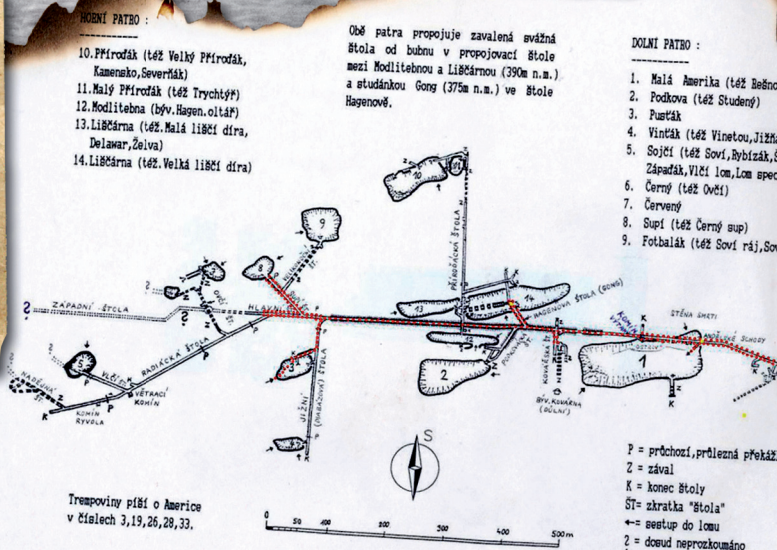

HAGENOVÉ DOUPĚ

Ať už půjdete odkudkoliv, k Hagenově štolě na třetím patře západní části komplexu štol poblíž lomu Malá Amerika, kde šilený německý voják na své oběti útočil nejčastěji, je to pořádný kus cesty. Hagen prý obvykle přichází ze severní chodby, rovně navazující na Hagenovu štolu. Někteří lidé zase věří, že v krátké štolě, odbočující z křižovatky s gongem směrem k severovýchodu, je průchod do jiné dimenze a dá se do ní projít po zaklepaní na vápencovou stěnu.

KDE LEŽÍ AMERIKA?

Opuštěných lomů, v nichž se kdysi těžil bílý, šedý nebo na růžověl vápenec, najdete na Berounsku celou řadu. Mezi nejslavnější patří právě Hagenovo působiště, tedy **jámové vápencové lomy Malá Amerika, Mexiko a Velká Amerika**, propojené systémem podzemních štol s řadou dalších lomů. Navzdory tomu, že jde o soukromý pozemek společnosti Lomy Mořina, kam je kvůli nebezpečí úrazu trvale zakázán vstup, staré lomy, jejich zatopená dna a labyrinty podzemních štol přitahují trampy, jeskyňáře, potápěče, milovníky koupání a vůbec celou řadu dobrodruhů. Přesný návod, kudy se do podzemí dostat, vám ale neposkytneme, neb smrtelných úrazů tu už bylo víc než dost.

Nejnebezpečnějším místem je **Hagenova štola**, kde na křižovatce se Svážnou štolou visí **pověstný gong**. Původní není ani omylem, tu a tam si jej někdo odnese na památku. Podobně cenným suvenýrem je šití, který se tu občas objeví pro zápisky všech odvážných a který bývá zlomyslně nazýván **Hagenův pořádník**.

Tip na výlet: Solvayovy lomy

Pokud nemáte odvahu vydat se za Hagenem do podzemí, můžete se alespoň seznámit s historií těžby a dopravy vápence. Umožní vám to **důlní a průmyslový skanzen**, který v bývalém vápencovém lomu zvaném Paraple mezi obcemi Svatý Jan pod Skalou a Bubovicemi vybudovala společnost Barbora.

V budově bývalých kancelářů a skladů si prohlédnete **sbírky lomového a důlního nářadí, historické fotografie, kolekci nákladních lanovek i jeden z nejstarších důlních vozíků**. Hlavně si tu můžete důkladně prostudovat podrobnou mapu štol, na níž jistě objevíte i ústí Hagenovy štolý s již zmíněnou zavěšenou kolejnicí.

Obrovským lákadlem Solvayových lomů je rovněž **rekonstruovaná úzkokolejná železnice s důlním vláčkem**, který vás provede po celém areálu, a také **podzemní expozice hornictví** ve staré důlní stole. Tady také najdete údajně pravý původní gong, který dřív visel v ústí Hagenovy štolý. Tak co, zazvoníte si?

Jak se sem dostanete: Pěšky anebo na kole, záleží jen na tom, zda se vám chce šlapat do kopce. Až k lomu vás dovedou stezky, značené symboly hornických kladivek. Výchozím místem mohou být Bubovice (od parkoviště za vsí 2 kilometry skoro po rovině), Lodenice (3 kilometry do kopce) anebo Svatý Jan pod Skalou (3 až 4 kilometry do kopce po okružní vyhlídkové naučné stezce).

Informace, které se mohou hodit: Otevřeno je v květnu, červnu, září a říjnu o víkendech, v červenci a srpnu denně kromě pondělí. Prohlídka podzemí trvá zhruba 20 minut a je zde stálá teplota 8 °C.
www.solvayovylomy.cz

Podivné skřipění, světa zjevující se ve štolách, stíny tajemných postav, vzdálené kroky, sklízející vzdechy, vzdálený křik nesoucí se z hlubin podzemí a další optické i zvukové klamy, včetně bílých šmouh na fotkách – to jsou vcelku obvyklé zážitky těch, kteří se do starých štol Ameriky někdy vydali. Hluboko v temnotě zkrátka fantazie pracuje na plné obrátky.

Ať už na Hagena věříte, nebo ne, ve štolách Ameriky legenda ožívá v plné síle. Pocit nebezpečí je tu velmi intenzivní, ve tmě a po nerovném povrchu se jde velmi špatně, o rychlém běhu si můžete jen nechat zdát. Navíc útek by vám stejně nepomohl, útok přízraku prý bývá rychlý a smrtící.

Jenže dokážete čelit Hagenovi tvář v tvář?

...a co se ještě povídá

Když se v polovině 20. století přestal v západní části lomů těžit vápencem, našli si do podzemí cestu trampové. Od ohňů, plápolajících na dnech lomů, bylo k ústím temných štol jen pár kroků. Hrůzný přízrak, který se mohl skrývat za nejbližším rohem, postupně dostával konkrétnější obrysy, až postupně začal žít svým vlastním životem. Od vandráků se pověsti o Hagenovi začaly šířit dál do světa, zprvu mezi jeskyňáře, speleology a jiné dobrodružné povahy, posléze mezi milovníky záhad a další lidi, kteří na Americe nikdy nebyli a do štol by nikdy dobrovolně nevlezli. Z počáteční jednoduché povídačky se stalo rychle se nabalující klubko legend, a to od těžko uvěřitelných až po takové, v nichž uvěříte každému slovu.

Takže co se ještě o Hagenovi povídá?

...že možná Hagen nebyl německý voják, ale člověk, který se v podzemí skrýval před spravedlností, využil existující příběh, a nakonec se tak sám stal Hagenem.

...že kdesi kdysi byla za jakýmsi závalem objevena lidská kostra se zbytky německé uniformy a zbraněmi. Průstřel v helmě napovídal, že muž spáchal sebevraždu, když mu zával uzavřel cestu ven.

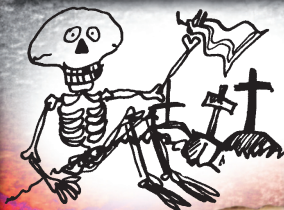
...že kdysi kdosi objevil kdesi v podzemním labyrintu Hagenovo doupě se zbytky lůžka, zásobou konzerv a několika kousky plechového nádobí.

...že v místech, kde visí slavný „gong“, byl kdysi v kaluži krve objeven bajonet s vyrytým jménem Hans Hagen. Krev patřila trampovi, který šel pro vodu a na Hagena si zazvonil. Už nikdy ho nikdo nespátlil.

...že Hagen má na svědomí také záhadné zmizení dívky jménem Hanka, která si od ohně odskočila do tmy a už nikdy se mezi kamarády nevrátila. Pověst o Hance patří k nejznámějším; společně s ostatními legendami, podrobnými informacemi i mapami štol ji najdete na stránkách www.lomy-amerika.cz.

Otázka do pralice

Že je legenda o Hagenovi mezi trampy stále živá, o tom svědčí i řada povídek. Ta následující získala v roce 1985 hlavní cenu v trappske literární soutěži Trapsavec; další informace se dozvíte na www.trapsavec.cz.

HAGEN

Jaromír Billíček Frič

„Viš, kdo je Hagen?“ zeptal se mě Dalík a divně se zašklebil, když jsme slézali s baterkami v rukou do ústí štolý.

„To snad byl za války nějaký dozorce vězňů,“ řekl jsem, „který tady ve štolách dělalí letadla pro Němce. Je to už hodně dávno, ale on tu prý ve štolách ještě teď straší.“

Dalik se zastavil a posvítíl si baterkou zespoda na obličej. S tím jeho bibrem vypadal strašidelně. Pochmurně pronesl: „Jó, je to pravda! A prej kdo se mu posmívá, tak toho Hagen zabije!“

Bylo už kolem půlnoci a vraceli jsme se známou štolou na kemp. Bláto nám čyachtalo pod nohama. V noci mně ve štolách vždycky po zádech tak trochu běhali brabenci a dnes to bylo obzvlášť silný, protože ten trouba mi připomněl Hagena.

Byli jsme už dost hluboko ve štolě, když se pojednou Dalík na místě zastavil a k mému údesu vykřikl: „Hagene, ty bačkoro, já se tě nebojím! Vylez, ukaž se, ty kostroune!“

„Nech si to na ráno!“ okřikl jsem ho nervózně. Dalík viděl, že jsem se polekal, a poškleboval se. Svítíl si zas baterkou na ciferník a hučel.

Po několika dalších krocích mu baterka zhasla. Tlumeně zaklel a už nic neřikal. Nemohli jsme být daleko od východu. Šel jsem první a zakrátko jsem uviděl tu hrůzu. Před náma byl čerstvej zával.

„Vidiš, za to můžeš ty, ty blbče!“ křikl jsem na Dalíka, „to určitě udělal Hagen. Musíme se vrátit.“ Otočili jsme se a po dvaceti metrech chůze narazili na další zával. Úplně čerstvý. Před dvěma minutama tady ještě nebyl.

Srdce se mi přestěhovalo do hrdla a začal jsem rvát. Nevím na koho a nevím co. Rozběhl jsem se na druhou stranu, Dalík za mnou. Chvilku jsme zmateně v tý vlhký hrobce běhali a snažili se holejma rukama prohrabat ven.

Potom jsme vysílení padli do mokrého jilu. Dalík brečel a nahlas odprošoval Hagena. Myslel jsem, že se mi rozskočí hlava, že zešílím, když se na protilehlým konci našeho vězení rozlila mdlá záře. V ní jsme rozpoznali obrysy uniformy. Postava v uniformě.

Světlo bylo jasnější a postava vykročila trhavým krokem k nám. Pozbyl jsem vědomí, když jsem pod kšiltlem čepice rozeznal lebku s živýma očima.

Prohrabali se k nám až po dvou dnech, ale to už jsme byli mrtví. Ani si nepamatuju, jestli to bolelo.

Strašíme teď od půlnoci do jedné s Hagenem a nejsme sami, je nás asi padesát. Každý má přidělenou nějakou část štolý, kterou pravidelně obchází.

Blíží se půlnoc, tak mne, prosím, omluvte.

Služba je služba.

Zlatý Trapsavec 1985